

**PRÍRODNÝ A KULTÚRNO-HISTORICKÝ POTENCIÁL ROZVOJA
CESTOVNÉHO RUCHU V KYSUCKOM REGIÓNE**

**NATURAL AND CULTURAL-HISTORICAL LANDSCAPE POTENTIALS
OF THE TOURISM DEVELOPMENT IN THE KYSUCE REGION**

Mária BARANČOKOVÁ, Peter BARANČOK

Ústav krajiny ekológie SAV, Štefánikova 3, P. O. Box 254, 814 99 Bratislava
e-mail: maria.barancokova@savba.sk, peter.barancok@savba.sk

Abstract: *Tourism is a sector that has from the long-term aspect a strong perspective and in the future can be one of the key sectors to ensure the country's economic growth. Today, the object of tourist's interest is not only to learn about the cultural-historical specifics, but also the way of life and cultural traditions of the inhabitants in individual regions. The aim of this work was to determine the recreational potential of the Kysuce region based on natural, cultural-historical and infrastructural conditions. This area is specific by dispersed settlements, which, especially in the past, fulfilled the role of settling on distant and rather unavailable parts of villages. Today most of them serve as holiday cottages or are uninhabited. Based on the established methodology, individual villages were divided into three categories: territories with low potential, territories with medium potential and territories with high potential for development of tourism. These categories were mainly considered according to the scores of hiking, cycling and rural tourism, which were the determining factors in assessing the potential in the monitored territory. Eight villages have the highest potential for tourism in the monitored area: Horný Vadičov (149 points), Raková (143 points), Oščadnica (138 points), Čierne (134 points), Nová Bystrica, Klokočov, Stará Bystrica (132 points) and Zákopčie (125 points). The agrotourism in this territory is the least developed, although the location of this region is very favorable for this activity. Its development could reduce unemployment, moving-out of the population, but also maintain the character of the country with all necessary functions for the environment, culture and financial security of the population's incomes.*

Key words: *tourism, development, recreation, Kysuce region, category*

Úvod

Cestovný ruch na Slovensku v posledných rokoch síce dynamicky rastie, ale to iba z hľadiska počtu návštevníkov, prenocovania a tržieb, ale z dlhodobého hľadiska nemá stabilný rast. Stagnácia je najmä v poklese konkurencieschopnosti v dôsledku nedostatku

investícií a v pomalom raste zamestnanosti, ktorú limitujú neustále sa zvyšujúce náklady. Napriek tomu je cestovný ruch odvetvie, ktoré má z dlhodobého hľadiska výraznú perspektívu a môže byť v budúcnosti jedným z nosných odvetví, ktoré zabezpečia hospodársky rast krajiny. Počet návštevníkov stúpa, ale Slovensko nemá takú dynamiku rastu ako okolité krajiny. Dôvodom je najmä potreba neustáleho investovania do kvalitnejších služieb.

Termínov cestovný ruch je niekoľko, pričom najviac ich pochádza z prostredia geografov a ekonómov (napr. Kopšo, 1992; Kaspar, 1995; Butler et al., 1997; Otrubová, 2003; Veel, 2011), označuje sa ním súbor činností zameraných na uspokojovanie potrieb ľudí súvisiacich s cestovaním a pobytom osôb mimo miesta trvalého bydliska s cieľom zotavenia sa a zvyčajne vo voľnom čase.

Medzi zložky cestovného ruchu, ako základného pojmu, možno zaradiť, okrem iného, aj rekreáciu, vidiecku turistiku a agroturistiku. Vaniček (2001) považuje rekreáciu za činnosť, ktorou sa obnovujú fyzické a duševné sily človeka oslabené v životnom procese v rytme dennom, týždennom, sezónnom či ročnom, formou psychickou, ale najmä fyzickou. Vidiecka turistika a agroturistika sú v súčasnej dobe pomerne frekventovanými pojmami nielen medzi vedeckými pracovníkmi, ale aj širokou verejnosťou. Vidiecka turistika je definovaná ako súbor činností spojených s návratom k prírode, s možnosťami ubytovania sa v rodinách, tzn. vo vidieckom prostredí. Pod pojmom agroturistika sú uvedené rekreačné aktivity, ktoré umožňujú dovolenkový pobyt na vidieku, spojený s využívaním turistických služieb, spoznávaním života na vidieku, alebo s aktívnou účasťou v poľnohospodárskom výrobnom procese. Spoznávanie kultúrnych tradícií, najmä špecifik jednotlivých regiónov sa dnes považuje za jedno z najvýznamnejších odvetví priemyslu. Objektom záujmu dnešného turistu už nie je len poznávanie kultúrno-historických špecifik, ale i spôsob života a kultúrne tradície obyvateľov jednotlivých regiónov. Turisti sa začínajú okrem prímorských letovísk orientovať aj na ekologicky čisté, priemyslom nedotknuté, odľahlé kúty s relatívne zachovanými kultúrnymi tradíciami, uchránenými pred unifikáčnymi tendenciami globalizovaného sveta.

Hodnotením potenciálu cestovného ruchu pre rozvoj rekreácie, turizmu a regionálneho rozvoja sa v okolitých krajinách a u nás zaoberali autori, napr. v prácach Bartkowski (1977), Warszyńska (1979), Mariot (1983), Bína (2002), Novotná (2007) Nováková, Frantál (2007), Klapka et al. (2008), Pawlusinski, Piziak (2009), Rosič, Klamár (2009), Molitoris, Pavličková (2013), Gajdoš, Trnková (2016), Gregorová, Korec (2017), atď.

Kysuce patria k regiónom s bohatým kultúrno-historickým potenciálom a ešte relatívne neporušenými prírodnými útvarmi, ale ešte s nedostatočnou komplexnosťou služieb, slabšou propagáciou, vzájomnou podnikateľskou a úradníckou nekoordinovanosťou. Najvýznamnejším strediskom je Oščadnica – Veľká Rača, ktorá patrí k najväčším lyžiarskym strediskám na Slovensku. Najviac návštevníkov prichádza do regiónu počas zimnej sezóny. V letnom období je tu menej turistov, aj keď existuje dostatočný potenciál pre pobyty v lesnom a vidieckom prostredí. Je preto potrebné dobudovať zariadenia služieb, ktoré by priťahli návštevníkov v letnom období a aj v medzisezónne (Michniak, 2010).

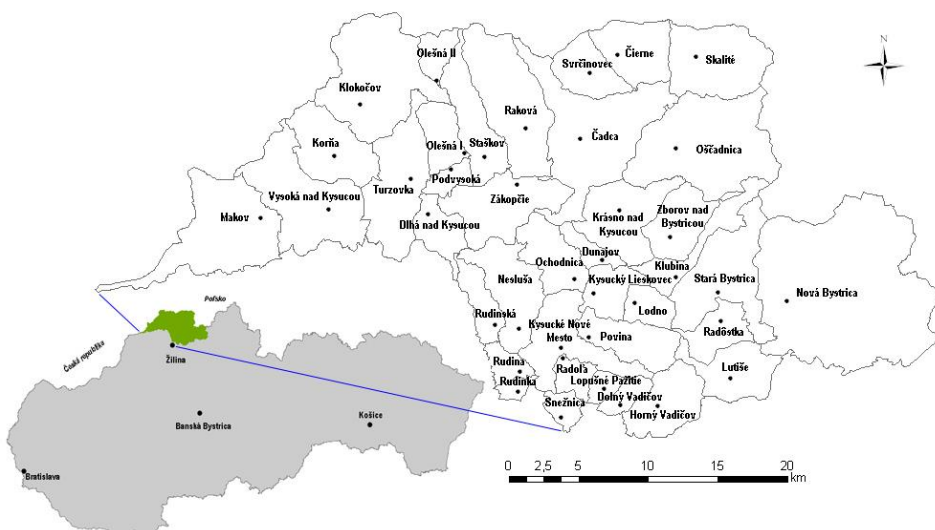
Cieľom preloženej práce bolo určiť rekreačný potenciál Kysuckého regiónu založeného na prírodných, kultúrno-historických a infraštruktúrnych danostiach. Toto územie je špecifické rozptýleným typom osídlenia – kopicami, ktoré najmä v minulosti plnilo úlohu osídľovania odľahlých a veľmi ťažko dostupných častí obcí. Dnes z nich väčšina slúži ako rekreačné chaty, prípadne sú neobývané.

Charakteristika územia

Sledované územie bolo vytvorené ako prirodzený a ucelený celok povodia rieky Kysuce (mapa 1). Zahŕňa okres Čadca (23 obcí), okres Kysucké Nové Mesto (14 obcí) a časť okresu Žilina (obec Lutiše).

Na základe členenia Slovenska do geomorfologických jednotiek (Mazúr, Lukniš, 1986) patrí sledované územie do troch oblastí: Stredné Beskydy (celky Kysucká vrchovina, Kysucké Beskydy, Podbeskydská vrchovina, Oravská Magura a Oravské Beskydy) zaberajú 28 218 ha plochy, Západné Beskydy (celky Jablunkovské medzihorie, Moravsko-sliezske Beskydy a Turzovská vrchovina) zaberajú 29 467 ha plochy a Slovensko-moravské Karpaty (celok Javorníky) zaberajú 22 980 ha plochy.

Mapa 1: Sledované územie – Kysucký región

Použitá metódy

Pri hodnotení rekreačného potenciálu bola použitá metodika autorov Anděl et al. (2008), ktorá bola modifikovaná pre potreby hodnotenia problematiky v skúmanej oblasti a zachytávala jej charakter a osobitosti. Prírodný potenciál územia bol vyhodnotený na základe databázy CORINE land cover z roku 2018. Pre hodnotenie výskytu a klasifikáciu chránených území boli použité podklady ŠOP SR (internetové zdroje). Kultúrno-

historický potenciál, ktorý charakterizuje atraktivitu cestovného ruchu v jednotlivých oblastiach bol vyhodnotený podľa Mišúnová-Šulavíková (2002) a z údajov jednotlivých obcí a organizácií pôsobiach v regióne.

V sledovanom území – v regióne Kysúc – boli identifikované nasledovné turisticko-rekreačné aktivity, ktoré sa v území už prevádzkujú alebo územie má potenciál pre ich uplatnenie:

- a) pešia turistika,
- b) cykloturistika,
- c) vidiecka turistika,
- d) agroturistika,
- e) nešpecifikovaná turistika (napr. bežecké lyžovanie, lietanie, paragliding, jazdectvo).

Zároveň boli v sledovanom území vyčlenené určité typy súčasnej krajinej štruktúry – lesnaté plochy, lúky a pasienky, mozaikovité štruktúry (kde hlavnú úlohu majú prvky historických štruktúr poľnohospodárskej krajiny vrátane historického rozptýleného osídlenia), orná pôda a prvky terciárnej krajinej štruktúry – chránené územia a kultúrno-historické pamiatky, ktoré významným spôsobom ovplyvňujú potenciál daného územia pre rozvoj cestovného ruchu – sú považované za indikátor rozvoja. Každý indikátor pôsobí na jednotlivé rekreačné aktivity individuálne.

Hodnotenie potenciálu cestovného ruchu sme rozdelili do troch krokov:

1. Charakteristika a kategorizácia indikátorov prírodného a kultúrnohistorického potenciálu

Indikátory prírodného potenciálu ako aj kultúrnohistorického potenciálu boli rozdelené do jednotlivých kategórií. Každý kategórii boli pridelené bodové hodnoty od 1 do 4 (kde L1, LP1, M1, OP1, CHÚ1, KHP1 predstavujú 1 bod; L2, LP2, M2, OP2, CHÚ2, KHP2 predstavujú 2 body a pod., pričom najlepšia je hodnota 4 čiže štyri body) podľa nasledujúceho kľúča:

Lesné plochy (L) – kategórie L1 až L4 sú vypočítané v prostredí GIS ako výmera lesnej plochy v záujmovom území obce k celkovej výmere obce vyjadrená v percentách:

L1	(0 – 25 % >
L2	(25 – 50 % >
L3	(50 – 75 % >
L4	> 75 %.

Lúky a pasienky (LP) – kategórie LP1 až LP4, **Mozaiky (M)** – kategórie M1 až M4 a **Orná pôda (OP)** – všetky kategórie sú vypočítané v prostredí GIS ako výmera plochy jednotlivých kategórií v záujmovom území obce k celkovej výmere obce vyjadrená v percentách:

LP1, M1, OP1	(0 – 10 % >
LP2, M2, OP2	(10 – 20 % >
LP3, M3, OP3	(20 – 30 % >
LP4, M4, OP4	> 30 %.

Chránené územia (CHÚ) – celkový počet chránených území (CHÚ) je hodnotený podľa údajov ŠOP SR; kategórie CH1 až CH4 sú určené podľa počtu CHÚ v k.ú.:

- CHÚ1 1
- CHÚ2 2
- CHÚ3 3 – 4
- CHÚ4 5 a viac.

Kultúrohistorické pamiatky (KHP) – celkový počet pamiatok je hodnotený podľa mapy Kultúrno-historické atraktivity cestovného ruchu (Mišúnová-Šulavíková, 2002) a internetových zdrojov; kategórie KHP1 až KHP4 sú určené podľa počtu kultúrohistorických pamiatok:

- KHP1 1
- KHP2 2 – 3
- KHP3 4 – 5
- KHP4 ≥ 6.

2. Váha indikátorov prírodného a kultúrohistorického potenciálu

V tomto kroku sme priradili váhu indikátorom prírodného a kultúrohistorického potenciálu v hodnotách od 1 po 4 podľa rekreačnej aktivity, pričom najlepšia je hodnota 4. To znamená, ak napríklad lesnatosť v katastrálnom území bola nad 75 %, a teda v kategórii L4, čo sa rovná štyrom bodom a váha indikátora lesnatosti pre pešiu turistiku je 4, výsledná bodová hodnota bude násobkom bodovej hodnoty kategórie indikátora a váhy indikátora, a teda 16. Indikátory sú uvedené v tab. 1, pričom hodnota x znamená, že daný indikátor nemá význam pre danú rekreačnú aktivitu. Z hľadiska rekreačných a environmentálnych indikátorov sme pracovali s jednotkou váhou 1.

Tab. 1: Váhy indikátorov prírodného a kultúrohistorického potenciálu cestovného ruchu (Anděl et al., 2008 – upravené)

Prírodný a kultúrohistorický potenciál	Rekreačné aktivity a ich váhy pre jednotlivé kategórie indikátorov				
	Pešia turistika	Cyklo-turistika	Vidiecka turistika	Agro-turistika	Nešpecif. turistika
Lesné plochy (L)	4	3	2	1	2
Lúky a pasienky (LP)	3	2	3	4	2
Mozaiky (M)	2	1	2	4	1
Orná pôda (OP)	1	1	2	3	1
Chránené územie (CHÚ)	3	2	2	x	x
Kult.-hist. pamiatky (KHP)	3	2	3	x	x

3. Výsledné číselné hodnoty

Výsledné číselné hodnoty pre jednotlivé rekreačné aktivity v každej kategórii indikátora (lesné plochy, vodné plochy atď.) sme dosiahli podľa vzorca: $KI \times VI$, kde KI je kategória indikátora s príslušnou bodovou hodnotou 1 až 4 a VI je váha indikátora s príslušnou bodovou hodnotou 1 až 4. Celkový súčet bodových hodnôt jednotlivých kategórií indikátora predstavuje výslednú bodovú hodnotu jednotlivej rekreačnej aktivity. Celkový

súčet bodových hodnôt jednotlivých rekreačných aktivít vo všetkých kategóriách indikátora predstavuje celkovú bodovú hodnotu rekreačného potenciálu pre danú obec (graf 1). Čím je táto bodová hodnota vyššia, tým má daná obec vyšší potenciál pre rozvoj rekreácie.

Výsledné stanovené číselné hodnoty rekreačného potenciálu pre jednotlivé obce dosahovali hodnoty 74 až 149 bodov. Na základe týchto bodov boli obce rozdelené do troch kategórií: **1 – územia s nízkym potenciálom** (74 – 98 bodov); **2 – územia so stredným potenciálom** (99 – 123 bodov) a **3 – územia s vysokým potenciálom** (124 – 149 bodov). Tieto kategórie boli stanovené hlavne podľa bodového ohodnotenia pešej turistiky, cykloturistiky a vidieckej turistiky, ktoré boli určujúcimi faktormi pri hodnotení potenciálu v sledovanej oblasti.

Výsledky

Kysucký región má veľmi dobré podmienky na zimné športy, a tým aj vysokú návštevnosť počas zimného obdobia. Vhodné podmienky sú najmä na zjazdové a bežecké lyžovanie. Kysucká lyžiarska magistrála spája Oščadnicu s ďalším strediskom v Skalitom – Serafinov. Významným centrom lyžovania je aj Makov. Ďalšie strediská sú v Turzovke, Vysokej nad Kysucou, Klokočove, Kysuckom Novom Meste, atď.

Turistické aktivity možno vykonávať na 105 trasách s dĺžkou 575 km. Kysucká cyklomagistrála prechádza takmer celými Kysucami a sprístupňuje všetky krásy územia. Jej dĺžka je 131 km a nadväzuje na Vážsku cyklomagistrálu a spája Kysuce s Oravou. Celkovo výškovo prekonáva 620 m, je stredne náročná a po obvode Kysúc vedie po asfaltových cestách.

V území je najmenej rozvinutá agroturistika (napr. v obciach Raková, Oščadnica, Čadca, Klokočov, Korňa, Makov a Nová Bystrica) aj napriek tomu, že poloha tohto regiónu je na vykonávanie tejto aktivity veľmi priaznivá.

Hodnotenie prírodného a kultúrno-historického potenciálu cestovného ruchu prebiehalo v postupných krokoch, kde boli podľa vyššie uvedených kritérií jednotlivým obciam pridelené body. Výsledky sú uvedené v tabuľke 2 a v grafe 1. Vzhľadom na charakter sledovaného územia majú niektoré obce podobný prírodný potenciál pre rozvoj cestovného ruchu. Hodnotenie prírodného potenciálu musí byť vždy v spojitosti s ochranou prírody a krajiny a socio-ekonomickými aspektami. V súčasnosti je mnohokrát rozvoj rekreácie v konflikte so záujmami ochrany prírody a krajiny. V území sa nachádza veľkoplošné chránené územie – CHKO Kysuce, 23 maloplošných chránených území, 20 území európskeho významu (ÚEV) a do územia (v obci Nová Bystrica) zasahuje chránené vtáčie územie (CHVÚ) Malá Fatra a chránené vtáčie územie Horná Orava. ÚEV a CHVÚ sú súčasťou siete európskych chránených území Natura 2000. Tento veľký počet chránených území potvrdzuje vysoký prírodný potenciál územia Kysúc.

Na základe bodového hodnotenia má najvyšší potenciál pre cestovný ruch v sledovanom území 8 obcí: Horný Vadičov (149 bodov), Raková (143 bodov), Oščadnica (138 bodov), Čierne (134 bodov), Nová Bystrica, Klokočov, Stará Bystrica (132 bodov) a Zákopčie

(125 bodov) (mapa 2). Tieto územia majú najvyšší potenciál nielen pre pešiu turistiku, ale aj cykloturistiku a vidiecku turistiku.

Horný Vadičov sa nachádza pod južnými svahmi bradlového pásma Kysuckej vrchoviny. Územím prechádzajú 4 turistické trasy (13 km), z ktorých najvýznamnejšia trasa je k vrchu Ľadonhory (999 m n.m.). Ľadonhora je prírodná rezervácia s 5. stupňom ochrany, kde sú zachované prirodzené vápencové pestré lesné spoločenstvá. Nachádza sa tu aj významné archeologické nálezisko z mladšej bronzovej doby a staršej železnej doby a Hradisko, ktoré poskytovalo ochranu obyvateľstva.

Raková sa nachádza v SZ časti sledovaného územia (v doline Horných Kysúc) na rozhraní Javorníkov a Turzovskej vrchoviny. V území sa nachádzajú 4 turistické trasy (15 km). Zo slovenskej, ale aj z českej strany je známy výstup na vrch Veľký Polom (1 067 m n.m.), so zaujímavými skalnými útvarmi. Ide o prírodnú rezerváciu s 5. stupňom ochrany, so zachovalými lesnými spoločenstvami bukovo-jedľových smrečín. Ukážkou geologickej stavby Moravsko-sliezskych Beskýd je Medvedie skala vytvorená striedaním ílovcov a pieskocov. Ich nerovnakou odolnosť voči erózii vznikli zachované skalné solitéry. Územím prechádza aj Cyklotrasa vzájomnosti (10,3 km), ktorá spája obec s Českou republikou. Vidiecku turistiku je tu možné spojiť s jazdectvom. Územie je známe nielen z turistického hľadiska, ale sú tu aj významné sakrálne pamiatky, rôzne pamätníky a je tu aj rodisko Jána Palárika.

Oščadnica má 45 km turistických chodníkov (12 turistických trás), najznámejší je však výstup na najvyšší vrch Kysuckých Beskýd, na Veľkú Raču (1 236 m n.m.), ktorý je súčasťou NPR Veľká Rača, ktorá predstavuje ukážku zachovaných prirodzených spoločenstiev buka, smreka a javora horského. Turistické aktivity na tento vrch je možné uskutočniť aj z obcí Stará Bystrica, Nová Bystrica a Zborov nad Bystricou. V území je aj 54 km cyklotrás, ktoré môžu byť ľahké, nenáročné, ťažké až extrémne, v závislosti od povrchu a dĺžky trasy. Územie je veľmi známe najmä zimnou aktivitou. Nachádza sa tu veľké lyžiarske stredisko, je tu možnosť bežkovania (Kysucká lyžiarska magistrála) a najdlhšia bobová dráha v strednej Európe. Okrem prírodných aktivít sú tu aj kultúrno-historické pamiatky, napr. kaštieľ a lesopark, kalvária na vrch Grapa, ľudové drevenice, atď.

Čierne sa nachádza v južnej časti Jablunkovského medzihoria. Turistické aktivity je možné uskutočňovať po rôznych turistických trasách, najznámejší je výstup na Trojmedzie (symbolické miesto, kde sa stretávajú hranice troch štátov – Slovenska, Česka a Poľska), ktoré je známe tým, že sa tu uskutočňujú rôzne podujatia s medzinárodnou účasťou. Cyklistické aktivity je možné uskutočňovať na cyklotrase Čierne – Tri Kopce (9 km) a lyžiarske aktivity v Ski Čierne. Z historického hľadiska je v území známy obranný val (Šance – Valy), pochádzajúci z 16. – 18. storočia, ktorý bol postavený ako obrana Sliezska proti vpádom Turkov. V území sa nachádza ÚEV Alúvium Markovho potoka

Nová Bystrica leží v Bystrickej brázde na rozhraní Kysuckých Beskýd a Kysuckej vrchoviny. V území je 14 turistických trás s dĺžkou 48 km. Súčasťou obce je národopisná expozícia kysuckej dediny v prírode vo Vychylovke, ktorá predstavuje ľudovú architektúru

a spôsob života a kultúru na Kysuciach v druhej polovici 19. stor. a prvej polovici 20. stor. S výstavbou sa začalo v roku 1974 a jej podnetom bola aj vznik Novobystrickej vodárenskej nádrže, ktorá spôsobila zánik obcí Riečnica a Harvelka. Chránené drevenice boli prevezené do skanzenu. Súčasťou Múzea je aj historická lesná úvratňová železnica, ktorá vznikla v roku 1926 a v roku 1991 bola vyhlásená za Národnú kultúrnu pamiatku. Turistické aktivity je možné vykonávať na Rycierovú horu (1 225 m n.m., druhý najvyšší vrch Kysuckých Beskýd), ktorý má v skutočnosti dva vrcholy – Veľkú a Malú Rycierovú a dostupný je aj poľskej strany. V území sa nachádzajú aj zaujímavé prírodné výtvory flyšového pásma (prírodné pamiatky) Vychylovské skálie (rozpad pieskovcov na mohutné skalné bloky, nachádzajúce sa v zachovaných jedľovo-bukovo-smrekových porastoch) a Vychylovské prahy (typický prahovitý prietok horskej rieky skalnými vrstvami ílovcov a pieskovcov). Obcou prechádza cyklotrasa vedená z Krásna nad Kysucou s dĺžkou viac ako 20 km.

Klokočov leží v Turzovskej vrchovine medzi Javorníkmi a Moravsko-sliezskými Beskydami, v povodí rieky Predmieranky. V území sa nachádza 8 turistických trás, ktoré majú 38 km. Najčastejšie využívaná trasa je k PR Klokočovské skálie (geologický odkryv guľovitej odlučnosti skál v skalnej hrane asi 300 m dlhej a 15 – 25 m vysokej). Zaujímavý výskyt skalných hrán zlepcov v prirodzených spoločenstvách jedľovo-bukových smrečín sa nachádza v NPR Malý Polom. V hornom úseku na rieke Predmieranka sa nachádzajú skalné pereje – odkryté skalné vrstvy naukladané na seba. Cez územie prechádza Kysucká cyklomagistrála, ktorej dĺžka je 131 km, nadväzuje na Vážsku cyklomagistrálu a spája Kysuce s Oravou.

Stará Bystrica sa tak isto ako Nová Bystrica nachádza na rozhraní Kysuckých Beskýd a Kysuckej vrchoviny, v údolí rieky Bystrica. Nachádza sa tu 5 turistických trás s dĺžkou 17 km. Najnavštevovanejšia je trasa na rozhľadňu na vrchu Bobovec (723 n n.m.). Rozhľadňa je postavená z tradičných materiálov – kameňa a dreva a vysoká je 17 m. V jej dolnej časti je umiestnených niekoľko umeleckých diel na tému anjelov. Územím prechádza aj Bystrická cyklomagistrála. V území sa nachádza aj množstvo zaujímavých kultúrno-historických pamiatok. V minulosti toto územie patrilo k najdôležitejším v celej Bystrickej doline. V 18. stor. bola v Hámri postavená prevádzka jedinej železnej hute v Trenčianskej stolici. Do druhej polovice 20. stor. tu stála aj židovská synagóga. Historickú dôležitosť má aj Dolina Senkov – okrem toho, že sa tu nachádza kameňolom s odolným pieskovcom využívaným pri tvorbe sôch, sa tu počas druhej svetovej vojny zachránili obyvatelia počas prechodu frontu, pripomína to Kríž vďaky. Zo súčasnosti je veľmi známy a navštevovaný Slovenský orloj (najväčšia drevená socha na Slovensku) s bronzovými plastikami a sochami apoštolov z topolového dreva a tzv. astroláb (ciferník s astronomickými údajmi).

Zákopčie sa nachádza v severovýchodnej časti Javorníkov. Je tu 5 turistických trás, s dĺžkou 20 km. Najnavštevovanejšia je trasa na Rozhľadňu na Marťákovom kopci, ktorá je vysoká 14 m a nachádza sa v nadmorskej výške 854 m. Pripomína stredovekú strážnu vežu a postavená je z prírodného kameňa a dreva. Trasa je súčasťou Beskydsko-Javorníckej magistrály a je možné ju využiť aj na cyklistiku, prípadne v zime ako bežeckú

trať. V obci sa nachádzajú aj rôzne sakrálne pamiatky s rôznym architektonickým štýlom – kríže a kaplnky.

Väčšina sledovaného územia (16 obcí) patrí do kategórie so stredným potenciálom pre cestovný ruch (mapa 2), z toho 9 obcí je v okrese Čadca, 6 obcí v okrese Kysucké Nové Mesto a obec Lutiše patriaca do okresu Žilina. V západnej časti územia patria do tejto kategórie obce Korňa (112 bodov), Makov (107 bodov), Turzovka (101 bodov) a Dlhá nad Kysucou (100 bodov). Spoločne majú tieto územia 50 turistických trás (najmä v oblasti Javorníkov a Turzovskej vrchoviny) s dĺžkou 144,5 km (z toho v Makove je 32 turistických trás s dĺžkou 98 km). Vyhľadávanou turistickou lokalitou je Veľký Javorník (1 071,5 m n.m.), na jeho SV svahu je najstaršia prírodná rezervácia na Kysuciach, kde sú vzácne spoločenstvá pralesovitého charakteru. Po hrebeni Javorníkov vedie Javornický chodník (lemovaný malou sochárskou galériou v prírode), ktorý spája Kysuce s Považím a má viac ako 50 km. V území je aj možnosť horskej cyklistiky a je tu aj významné lyžiarske stredisko. V Korní sa nachádza prírodná pamiatka Korniansky ropný prameň, ktorý predstavuje unikátny prirodzený povrchový výver ľahkej ropy sprevádzaný výronmi samozapaľujúceho sa metánu a občasným bublaním. Významným miestom v území je aj vrch Živčáková (787,7 m n.m.) – pútnicke miesto.

V strednej a severnej časti územia patria do tejto kategórie obce Krásno nad Kysucou (117 bodov), Svrčinovec (116 bodov), Čadca (112 bodov), Skalité (106 bodov), Klubina (101 bodov) a Ochodnica (99 bodov). V tomto území je najznámejšia medzinárodná stopa zdravia, ktorá má v území dĺžku 21 km a možno ju využívať na cykloturistiku alebo zimnú turistiku. Okrem toho sa v území nachádza aj ďalších 21 turistických trás s dĺžkou 55 km a v Skalitom a Ochodnici lyžiarske strediská. Z významných atrakcií možno spomenúť napr. questingovú trasu (prvá na Slovensku), kamenné gule PP Megoňky (gulovitá odlučnosť flyšových sedimentov, kamenné gule s priemerom 25 – 300 cm) a významné minerálne pramene (PP Vojtovský prameň, PP Bukovský prameň a PP Ochodnícky prameň).

V južnej časti sledovaného územia do kategórie území so stredným potenciálom pre cestovný ruch patria obce Kysucké Nové Mesto (118 bodov), Rudina (116 bodov), Snežnica (111 bodov), Rudinka (102 bodov), Lopušné Pažite a Lutiše (99 bodov). V týchto územiach sa nachádza 12 turistických trás s dĺžkou okolo 23 km (z toho 19 km je v Kysuckom Novom Meste). Z významných lokalít možno spomenúť Kysuckú hviezdáreň, skameneliny drobných morských cicavcov v Snežnici, PP Kysucká brána (prielom rieky Kysuca cez pruh bradlového pásma, ale aj zasahujúce PR Brodňanka (vápencové skaly rozbrázdnené úzkymi žľabmi) a Rochovica (najsevernejšie rozšírenie teplomilných druhov rastlín).

Do kategórie nízky potenciál cestovného ruchu sme zaradili 14 obcí (mapa 2), 7 obcí z okresu Čadca a 7 obcí z okresu Kysucké Nové Mesto. Turistické aktivity v obciach okresu Čadca môžu byť vykonávané na 25 trasách s dĺžkou okolo 53 km (z ktorých má najviac obec Vysoká nad Kysucou – 8 trás, 29 km). Z kultúrnych aktivít sú najznámejšie napr. návšteva rodného domu Jozefa Krónera (obec Staškov), pomník obetiam Semetešskej tragédie (z 2. svetovej vojny), pamätná izba Eugena Cernana (Vysoká nad Kysucou), vitráže Vincenta Hložníka v kostole v Zborove nad Bystricou. Turistické aktivity

v obciach z okresu Kysucké Nové Mesto sa môžu vykonávať na 18 trasách s dĺžkou okolo 46 km. Osada Tatárovce (obec Povina) je vyhlásená za chránený areál objektov ľudovej architektúry. Nachádzajú sa tu objekty, ktoré sú typickými ukážkami tradičného bývania na dolných Kysuciach. V obci Nesluša je upravený výver prírodného prameňa. V obci Radoľa sa nachádza PP Veľké Ostré, ktorá je ukážkou selektívneho zvetrávania vápencovej hradby, pri ktorom mäkkšie horniny erodujú a tvrdšie si zachovávajú svoj stály tvar.

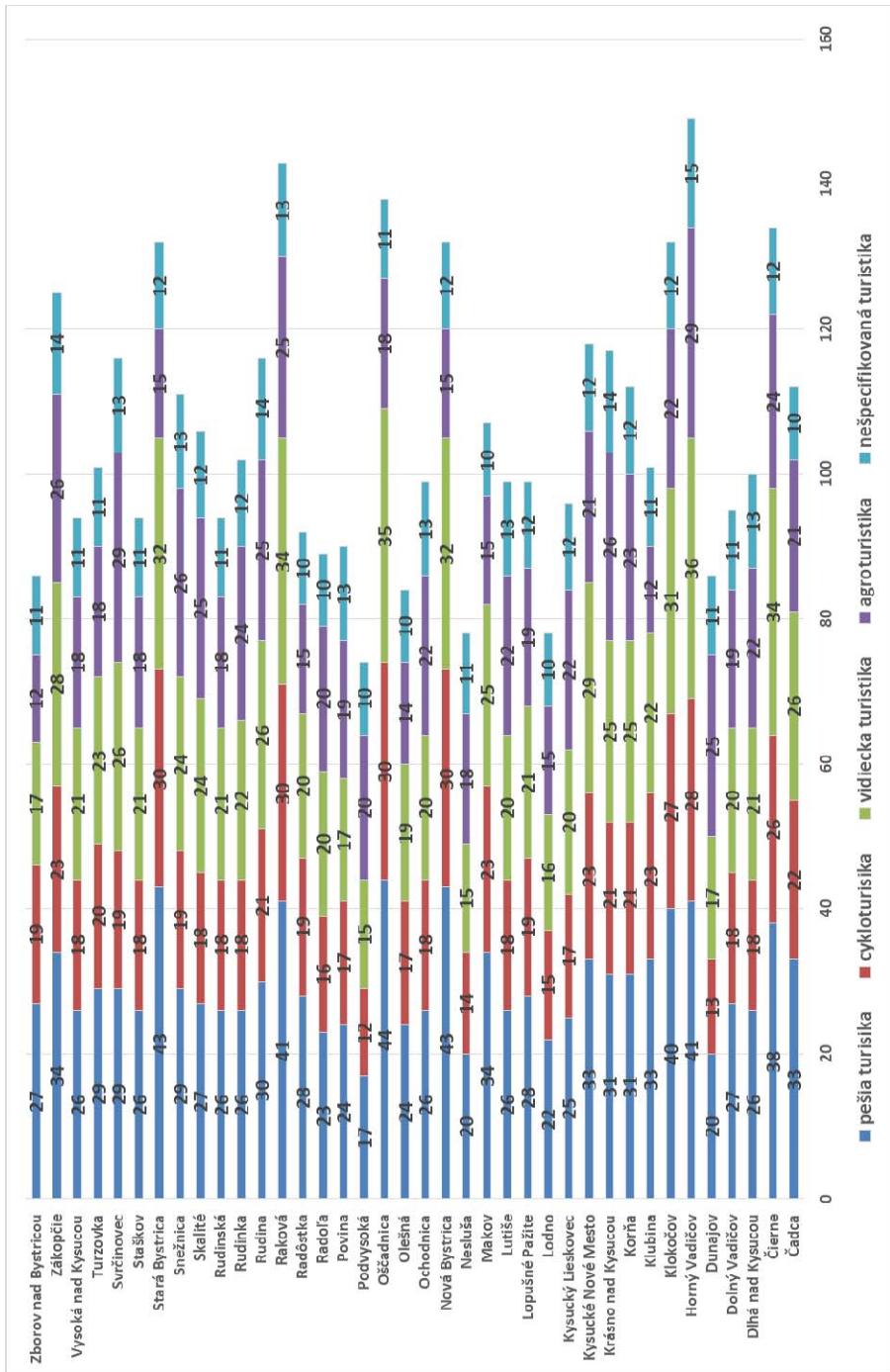
Záver

Rozvoj cestovného ruchu na Kysuciach by sa mal sústrediť na to, aby využil jeho silné stránky, a to najmä nenarušenú prírodu, bohatý kultúrno-historický potenciál, výhodnú polohu a pomerne zachovalé zvyklosti a tradície. Kysucký región má predpoklady na to, aby prilákal nielen domácich, ale aj zahraničných návštevníkov. Príležitosťami pre rozvoj regiónu by nemala byť len zimná turistická sezóna, ale aj letná turistika. Zimná turistika má mimoriadne predpoklady, najmä vďaka prírodným územným danostiam. Nachádza sa tu veľa lyžiarskych stredísk s kvalitnými zjazdovkami. Problémom však ostáva letná turistika, kedy treba pripraviť také aktivity, ktoré by prilákali turistov, aby mohli využiť kvalitné ubytovacie zariadenia a tým zrealizovať aj dlhšie pobyty. Problémom v rozvoji regiónu je aj domáce obyvateľstvo, ktoré je treba presvedčiť o danostiach územia, v ktorom bývajú a ktorými tento kraj oplýva a prebudiť v nich sebavedomie k podnikateľským aktivitám.

Na Kysuciach je ešte stále veľa ľudí, ktorí sa venujú tradičným remeslám, majú pre nich veľký význam a snažia sa o ich realizáciu aj v súčasnosti. Podobne sú na tom aj ľudové tradície a zvyky, ktoré sú tu rozšírené prostredníctvom ľudových súborov a folklórnych skupín. Lokálne folklórne súbory, prípadne skupiny poukazujú na špecifickosť danej lokality, v ktorej vznikli a ktorú reprezentujú. Tieto aktivity môžu byť najmä lákadlom aj pre rozvoj agroturistiky, pretože jedným z hlavných nedostatkov, ktoré bránia rozvoju agroturistiky v regióne je nedostatočná propagácia.

Rozvojom vidieckej turistiky a agroturistiky na Kysuciach sa môže znížiť nezamestnanosť, vysídľovanie obyvateľstva, môže sa udržať ráz krajiny so všetkými potrebnými funkciami pre životné prostredie, kultúru a finančné zabezpečenie príjmov obyvateľstva. V rámci hospodársko-sociálneho a kultúrneho rozvoja regiónu je možné vytvárať takú kvalitu života obyvateľstva, ktorá by pritiahla predovšetkým mladú generáciu. S takýmto rozvojom územia je predovšetkým spätá podpora malého a stredného podnikania, rozvoj poskytovaných služieb zákazníkom, ale v podstatnej miere aj účinná a cieľená propagácia.

Graf 1: Bodové hodnotenie a zastúpenie jednotlivých rekreačných aktivít v obciach regiónu Kysúc

Tab. 2: Hodnotenie prírodného a kultúrnohistorického potenciálu

Obec	Indikátory	Kategória	Hodnota potenciálu turisticko-rekreačných aktivít (KI x VI)				Celkové bodové hodnotenie
			Pesia turistika	Cyklo-turistika	Videcka turistika	Agro-turistika	
Čadca	Lesné plochy	L2	8	6	4	2	4
	Lúky a pasienky	LP1	3	2	3	4	2
	Mozaiky	M3	6	3	6	12	3
	Orná pôda	OP1	1	1	2	3	1
	Chránené územia	CHÚ4	12	8	8	x	x
	Kultúrno-historické pamiatky	KHP1	3	2	3	x	x
	spolu		33	22	26	21	10
Čierne	Lesné plochy	L2	8	6	4	2	4
	Lúky a pasienky	LP2	6	4	6	8	4
	Mozaiky	M2	4	2	4	8	2
	Orná pôda	OP2	2	2	4	6	2
	Chránené územia	CHÚ2	6	4	4	x	x
	Kultúrno-historické pamiatky	KHP4	12	8	12	x	x
	spolu		38	26	34	24	12
Dlhá nad Kysucou	Lesné plochy	L3	12	9	6	3	6
	Lúky a pasienky	LP2	6	4	6	8	4
	Mozaiky	M2	4	2	4	8	2
	Orná pôda	OP1	1	1	2	3	1
	Chránené územia	CHÚ0	0	0	0	x	x
	Kultúrno-historické pamiatky	KHP1	3	2	3	x	x
	spolu		26	18	21	22	13
						112	
						134	
						100	

Obec	Indikátory	Kategória	Hodnota potenciálu turisticko-rekreačných aktivít (KI x VI)				Celkové bodové hodnotenie
			Pešia turistika	Cyklo-turistika	Vídiecka turistika	Agro-turistika	
Dolný Vadičov	Lesné plochy	L3	12	9	6	3	6
	Lúky a pasienky	LP1	3	2	3	4	2
	Mozaiky	M3	6	3	6	12	3
	Orná pôda	OP0	0	0	0	0	0
	Chránené územia	CHU1	3	2	2	x	x
	Kultúrno-historické pamiatky	KHP1	3	2	3	x	x
	spolu		27	18	20	19	11
Dunajov	Lesné plochy	L2	8	6	4	2	4
	Lúky a pasienky	LP1	3	2	3	4	2
	Mozaiky	M4	8	4	8	16	4
	Orná pôda	OP1	1	1	2	3	1
	Chránené územia	CHU0	0	0	0	x	x
	Kultúrno-historické pamiatky	KHP0	0	0	0	x	x
	spolu		20	13	17	25	11
Horný Vadičov	Lesné plochy	L3	12	9	6	3	6
	Lúky a pasienky	LP2	6	4	6	8	4
	Mozaiky	M3	6	3	6	12	3
	Orná pôda	OP2	2	2	4	6	2
	Chránené územia	CHU1	3	2	2	x	x
	Kultúrno-historické pamiatky	KHP4	12	8	12	x	x
	spolu		41	28	36	29	15
						86	149

Obec	Indikátory	Kategória	Hodnota potenciálu turisticko-rekreačných aktivít (KI x VI)					Celkové bodové hodnotenie
			Pešia turistika	Cyklo-turistika	Vidiecka turistika	Agro-turistika	Nešpecif. turistika	
Klokočov	Lesné plochy	L3	12	9	6	3	6	
	Lúky a pasienky	LP1	3	2	3	4	2	
	Mozaiky	M3	6	3	6	12	3	
	Orná pôda	OP1	1	1	2	3	1	
	Chránené územia	CHU4	12	8	8	x	x	
	Kultúrno-historické pamiatky	KHP2	6	4	6	x	x	
	spolu		40	27	31	22	12	132
Klubina	Lesné plochy	L4	16	12	8	4	8	
	Lúky a pasienky	LP1	3	2	3	4	2	
	Mozaiky	M1	2	1	2	4	1	
	Orná pôda	OP0	0	0	0	0	0	
	Chránené územia	CHU3	9	6	6	x	x	
	Kultúrno-historické pamiatky	KHP1	3	2	3	x	x	
	spolu		33	23	22	12	11	101
Korňa	Lesné plochy	L3	12	9	6	3	6	
	Lúky a pasienky	LP1	3	2	3	4	2	
	Mozaiky	M4	8	4	8	16	4	
	Orná pôda	OP0	0	0	0	0	0	
	Chránené územia	CHU1	3	2	2	x	x	
	Kultúrno-historické pamiatky	KHP2	6	4	6	x	x	
	spolu		32	21	25	23	12	112

Obec	Indikátory	Kategória	Hodnota potenciálu turisticko-rekreačných aktivít (KI x VI)					Celkové bodové hodnotenie
			Pešia turistika	Cyklo-turistika	Vidiecka turistika	Agro-turistika	Nešpecif. turistika	
Krásno nad Kysucou	Lesné plochy	L3	12	9	6	3	6	
	Lúky a pasienky	LP2	6	4	6	8	4	
	Mozaiky	M3	6	3	6	12	3	
	Orná pôda	OP1	1	1	2	3	1	
	Chránené územia	CHU1	3	2	2	x	x	
	Kultúrno-historické pamiatky	KHP1	3	2	3	x	x	
		spolu	31	21	25	26	14	117
Kysucké Nové Mesto	Lesné plochy	L3	12	9	6	3	6	
	Lúky a pasienky	LP1	3	2	3	4	2	
	Mozaiky	M2	4	2	4	8	2	
	Orná pôda	OP2	2	2	4	6	2	
	Chránené územia	CHU0	0	0	0	x	x	
	Kultúrno-historické pamiatky	KHP4	12	8	12	x	x	
		spolu	33	23	29	21	12	118
Kysucký Lieskovec	Lesné plochy	L3	12	9	6	3	6	
	Lúky a pasienky	LP1	3	2	3	4	2	
	Mozaiky	M3	6	3	6	12	3	
	Orná pôda	OP1	1	1	2	3	1	
	Chránené územia	CHU0	0	0	0	x	x	
	Kultúrno-historické pamiatky	KHP1	3	2	3	x	x	
		spolu	25	17	20	22	12	96

Obec	Indikátory	Kategória	Hodnota potenciálu turisticko-rekreačných aktivít (KI x VI)					Celkové bodové hodnotenie
			Pešia turistika	Cyklo-turistika	Vídiecka turistika	Agro-turistika	Nešpecif. turistika	
Lodno	Lesné plochy	L3	12	9	6	3	6	
	Lúky a pasienky	LP1	3	2	3	4	2	
	Mozaiky	M2	4	2	4	8	2	
	Orná pôda	OP0	0	0	0	0	0	
	Chránené územia	CHÚ0	0	0	0	x	x	
	Kultúrno-historické pamiatky	KHP1	3	2	3	x	x	
	spolu		22	15	16	15	10	78
Lopušné Pažite	Lesné plochy	L3	12	9	6	3	6	
	Lúky a pasienky	LP2	6	4	6	8	4	
	Mozaiky	M2	4	2	4	8	2	
	Orná pôda	OP0	0	0	0	0	0	
	Chránené územia	CHÚ1	3	2	2	x	x	
	Kultúrno-historické pamiatky	KHP1	3	2	3	x	x	
	spolu		28	19	21	19	12	99
Lutiše	Lesné plochy	L3	12	9	6	3	6	
	Lúky a pasienky	LP2	6	4	6	8	4	
	Mozaiky	M2	4	2	4	8	2	
	Orná pôda	OP1	1	1	2	3	1	
	Chránené územia	CHÚ1	3	2	2	x	x	
	Kultúrno-historické pamiatky	KHP0	0	0	0	x	x	
	spolu		26	18	20	22	13	99

Obec	Indikátory	Kategória	Hodnota potenciálu turisticko-rekreačných aktivít (KI x VI)					Celkové bodové hodnotenie
			Pešia turistika	Cyklo-turistika	Vidiecka turistika	Agro-turistika	Nešpecif. turistika	
Makov	Lesné plochy	L3	12	9	6	3	6	
	Lúky a pasienky	LP1	3	2	3	4	2	
	Mozaiky	M2	4	2	4	8	2	
	Orná pôda	OP0	0	0	0	0	0	
	Chránené územia	CHU3	9	6	6	x	x	
	Kultúrno-historické pamiatky	KHP2	6	4	6	x	x	
	spolu		34	23	25	15	10	107
Nesluša	Lesné plochy	L3	12	9	6	3	6	
	Lúky a pasienky	LP1	3	2	3	4	2	
	Mozaiky	M2	4	2	4	8	2	
	Orná pôda	OP1	1	1	2	3	1	
	Chránené územia	CHU0	0	0	0	x	x	
	Kultúrno-historické pamiatky	KHP0	0	0	0	x	x	
	spolu		20	14	15	18	11	78
Nová Bystrica	Lesné plochy	L4	16	12	8	4	8	
	Lúky a pasienky	LP1	3	2	3	4	2	
	Mozaiky	M1	2	1	2	4	1	
	Orná pôda	OP1	1	1	2	3	1	
	Chránené územia	CHU4	12	8	8	x	x	
	Kultúrno-historické pamiatky	KHP3	9	6	9	x	x	
	spolu		43	30	32	15	12	132

Obec	Indikátory	Kategória	Hodnota potenciálu turisticko-rekreačných aktivít (KI x VI)					Celkové bodové hodnotenie
			Pešia turistika	Cyklo-turistika	Vidiecka turistika	Agro-turistika	Nešpecif. turistika	
Ochodnica	Lesné plochy	L3	12	9	6	3	6	
	Lúky a pasienky	LP2	6	4	6	8	4	
	Mozaiky	M2	4	2	4	8	2	
	Orná pôda	OP1	1	1	2	3	1	
	Chránené územia	CHU1	3	2	2	x	x	
	Kultúrno-historické pamiatky	KHP0	0	0	0	x	x	
	spolu		26	18	20	22	13	99
Olešná	Lesné plochy	L3	12	9	6	3	6	
	Lúky a pasienky	LP1	3	2	3	4	2	
	Mozaiky	M1	2	1	2	4	1	
	Orná pôda	OP1	1	1	2	3	1	
	Chránené územia	CHU0	0	0	0	x	x	
	Kultúrno-historické pamiatky	KHP2	6	4	6	x	x	
	spolu		24	17	19	14	10	84
Oščadnica	Lesné plochy	L3	12	9	6	3	6	
	Lúky a pasienky	LP1	3	2	3	4	2	
	Mozaiky	M2	4	2	4	8	2	
	Orná pôda	OP1	1	1	2	3	1	
	Chránené územia	CHU4	12	8	8	x	x	
	Kultúrno-historické pamiatky	KHP4	12	8	12	x	x	
	spolu		44	30	35	18	11	138

Obec	Indikátory	Kategória	Hodnota potenciálu turisticko-rekreačných aktivít (KI x VI)				Celkové bodové hodnotenie
			Pešia turistika	Cyklo-turistika	Vidiecka turistika	Agro-turistika	
Podvysoká	Lesné plochy	L2	8	6	4	2	4
	Lúky a pasienky	LP1	3	2	3	4	2
	Mozaiky	M2	4	2	4	8	2
	Orná pôda	OP2	2	2	4	6	2
	Chránené územia	CHÚ0	0	0	0	x	x
	Kultúrno-historické pamiatky	KHP0	0	0	0	x	x
	spolu		17	12	15	20	10
Povina	Lesné plochy	L4	16	12	8	4	8
	Lúky a pasienky	LP1	3	2	3	4	2
	Mozaiky	M2	4	2	4	8	2
	Orná pôda	OP1	1	1	2	3	1
	Chránené územia	CHÚ0	0	0	0	x	x
	Kultúrno-historické pamiatky	KHP0	0	0	0	x	x
	spolu		24	17	17	19	13
Radola	Lesné plochy	L2	8	6	4	2	4
	Lúky a pasienky	LP1	3	2	3	4	2
	Mozaiky	M2	4	2	4	8	2
	Orná pôda	OP2	2	2	4	6	2
	Chránené územia	CHÚ1	3	2	2	x	x
	Kultúrno-historické pamiatky	KHP1	3	2	3	x	x
	spolu		23	16	20	20	10
74							90
89							

Obec	Indikátory	Kategória	Hodnota potenciálu turisticko-rekreačných aktivít (KI x VI)					Celkové bodové hodnotenie
			Pešia turistika	Cyklo-turistika	Vidiecka turistika	Agro-turistika	Nešpecif. turistika	
Radóštka	Lesné plochy	L3	12	9	6	3	6	
	Lúky a pasienky	LP1	3	2	3	4	2	
	Mozaiky	M2	4	2	4	8	2	
	Orná pôda	OP0	0	0	0	0	0	
	Chránené územia	CHU2	6	4	4	x	x	
	Kultúrno-historické pamiatky	KHP1	3	2	3	x	x	
	spolu		28	19	20	15	10	92
Raková	Lesné plochy	L3	12	9	6	3	6	
	Lúky a pasienky	LP1	3	2	3	4	2	
	Mozaiky	M3	6	3	6	12	3	
	Orná pôda	OP2	2	2	4	6	2	
	Chránené územia	CHU3	9	6	6	x	x	
	Kultúrno-historické pamiatky	KHP3	6	6	6	x	x	
	spolu		41	30	34	25	13	143
Rudina	Lesné plochy	L3	12	9	6	3	6	
	Lúky a pasienky	LP2	6	4	6	8	4	
	Mozaiky	M2	4	2	4	8	2	
	Orná pôda	OP2	2	2	4	6	2	
	Chránené územia	CHU0	0	0	0	x	x	
	Kultúrno-historické pamiatky	KHP2	6	4	6	x	x	
	spolu		30	21	26	25	14	116

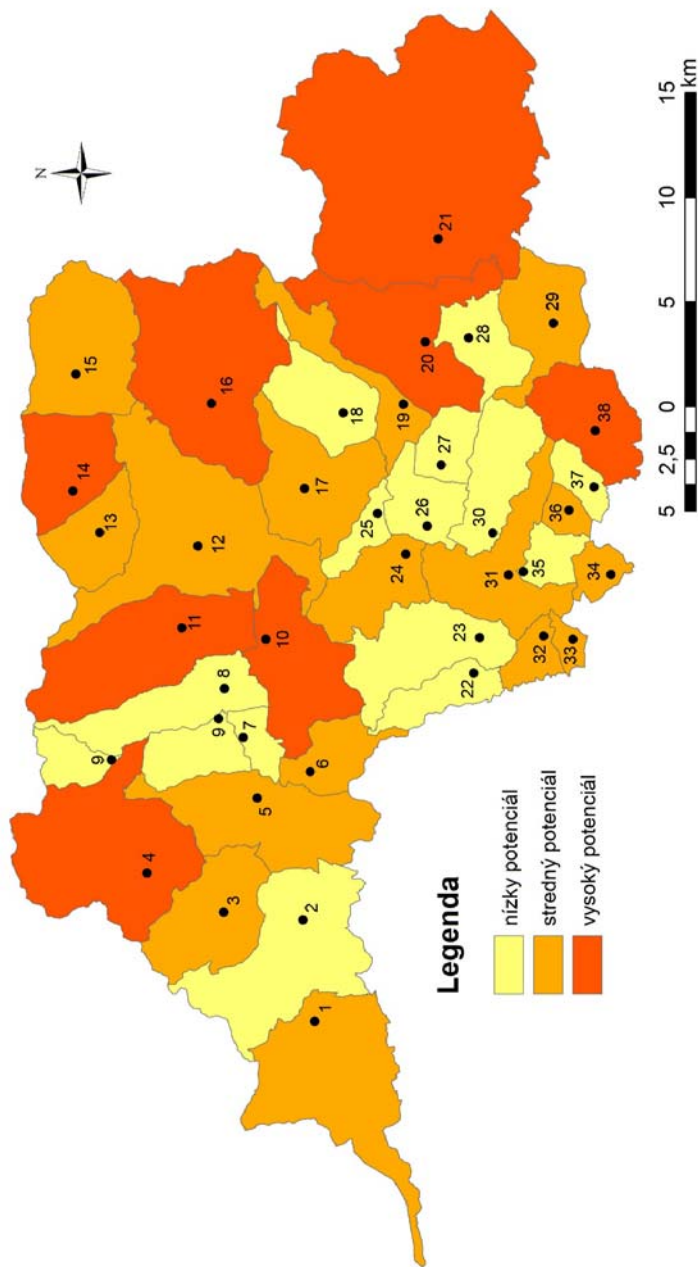
Obec	Indikátory	Kategória	Hodnota potenciálu turisticko-rekreačných aktivít (KI x VI)					Celkové bodové hodnotenie
			Pešia turistika	Cyklo-turistika	Vidiecka turistika	Agro-turistika	Nešpecif. turistika	
Rudinka	Lesné plochy	L2	8	6	4	2	4	
	Lúky a pasienky	LP2	6	4	6	8	4	
	Mozaiky	M2	4	2	4	8	2	
	Orná pôda	OP2	2	2	4	6	2	
	Chránené územia	CHÚ2	6	4	4	x	x	
	Kultúrno-historické pamiatky	KHP0	0	0	0	x	x	
	spolu		26	18	22	24	12	102
Rudinská	Lesné plochy	L3	12	9	6	3	6	
	Lúky a pasienky	LP1	3	2	3	4	2	
	Mozaiky	M2	4	2	4	8	2	
	Orná pôda	OP1	1	1	2	3	1	
	Chránené územia	CHÚ0	0	0	0	x	x	
	Kultúrno-historické pamiatky	KHP2	6	4	6	x	x	
	spolu		26	18	21	18	11	94
Skalité	Lesné plochy	L2	8	6	4	2	4	
	Lúky a pasienky	LP2	6	4	6	8	4	
	Mozaiky	M3	6	3	6	12	3	
	Orná pôda	OP1	1	1	2	3	1	
	Chránené územia	CHÚ0	0	0	0	x	x	
	Kultúrno-historické pamiatky	KHP2	6	4	6	x	x	
	spolu		27	20	24	25	12	106

Obec	Indikátory	Kategória	Hodnota potenciálu turisticko-rekreačných aktivít (KI x VI)					Celkové bodové hodnotenie
			Pešia turistika	Cyklo-turistika	Vidiecka turistika	Agro-turistika	Nešpecif. turistika	
Snežnica	Lesné plochy	L2	8	6	4	2	4	
	Lúky a pasienky	LP3	9	6	9	12	6	
	Mozaiky	M3	6	3	6	12	3	
	Orná pôda	OP0	0	0	0	0	0	
	Kultúrno-historické pamiatky	CHU1	3	2	2	x	x	
		KHP1	3	2	3	x	x	
	spolu		29	19	24	26	13	111
Stará Bystrica	Lesné plochy	L4	16	12	8	4	8	
	Lúky a pasienky	LP1	3	2	3	4	2	
	Mozaiky	M1	2	1	2	4	1	
	Orná pôda	OP1	1	1	2	3	1	
	Chránené územia	CHU4	12	8	8	x	x	
	Kultúrno-historické pamiatky	KHP3	9	6	9	x	x	
	spolu		43	30	32	15	12	132
Staškov	Lesné plochy	L3	12	9	6	3	6	
	Lúky a pasienky	LP1	3	2	3	4	2	
	Mozaiky	M2	4	2	4	8	2	
	Orná pôda	OP1	1	1	2	3	1	
	Chránené územia	CHU0	0	0	0	x	x	
	Kultúrno-historické pamiatky	KHP2	6	4	6	x	x	
	spolu		26	18	21	18	11	94

Obec	Indikátory	Kategória	Hodnota potenciálu turisticko-rekreačných aktivít (KI x VI)				Celkové bodové hodnotenie
			Pešia turistika	Cyklo-turistika	Vidiecka turistika	Agro-turistika	
Svrčinovec	Lesné plochy	L2	8	6	4	2	4
	Lúky a pasienky	LP2	6	4	6	8	4
	Mozaiky	M4	8	4	8	16	4
	Orná pôda	OP1	1	1	2	3	1
	Chránené územia	CHU0	0	0	0	x	x
	Kultúrno-historické pamiatky	KHP2	6	4	6	x	x
	spolu		29	19	26	29	13
Turzovka	Lesné plochy	L3	12	9	6	3	6
	Lúky a pasienky	LP1	3	2	3	4	2
	Mozaiky	M2	4	2	4	8	2
	Orná pôda	OP1	1	1	2	3	1
	Chránené územia	CHU1	3	2	2	x	x
	Kultúrno-historické pamiatky	KHP2	6	4	6	x	x
	spolu		29	20	23	18	11
Vysoká nad Kysucou	Lesné plochy	L3	12	9	6	3	6
	Lúky a pasienky	LP1	3	2	3	4	2
	Mozaiky	M2	4	2	4	8	2
	Orná pôda	OP1	1	1	2	3	1
	Chránené územia	CHU0	0	0	0	x	x
	Kultúrno-historické pamiatky	KHP2	6	4	6	x	x
	spolu		26	18	21	18	11
							116
							101
							94

Obec	Indikátory	Kategória	Hodnota potenciálu turisticko-rekreačných aktivít (KI x VI)					Celkové bodové hodnotenie
			Pešia turistika	Cyklo-turistika	Vídiecka turistika	Agro-turistika	Nešpecif. turistika	
Zákopčie	Lesné plochy	L3	12	9	6	3	6	125
	Lúky a pasienky	LP2	6	4	6	8	4	
	Mozaiky	M3	6	3	6	12	3	
	Orná pôda	OP1	1	1	2	3	1	
	Chránené územia	CHU1	3	2	2	x	x	
	Kultúrno-historické pamiatky	KHP2	6	4	6	x	x	
	spolu		34	23	28	26	14	
Zborov nad Bystricou	Lesné plochy	L4	16	12	8	4	8	86
	Lúky a pasienky	LP1	3	2	3	4	2	
	Mozaiky	M1	2	1	2	4	1	
	Orná pôda	OP0	0	0	0	0	0	
	Chránené územia	CHU2	6	4	4	x	x	
	Kultúrno-historické pamiatky	KHP0	0	0	0	x	x	
	spolu		27	19	17	12	11	

Mapa 2: Prírodný a kultúrno-historický potenciál územia

(1 – Makov, 2 – Vysoká nad Kysucou, 3 – Korňa, 4 – Klokočov, 5 – Turzovka, 6 – Dlhá nad Kysucou, 7 – Podvysoká, 8 – Staškov, 9 – Olešná, 10 – Zákopčie, 11- Raková, 12 – Čadca, 13 – Svrčinovec, 14 – Čierna, 15 – Skalité, 16 – Oščadnica, 17 – Krásno nad Kysucou, 18 – Zborov nad Bystricou, 19 – Klubina, 20 - Stará Bystrica, 21 – Nová Bystrica, 22 – Rudinská, 23 – Nesluša, 24 – Ochodnica, 25 – Dunajov, 26 – Kysucký Lieskovec, 27 – Lodno, 28 – Radóstka, 29 – Lutiše, 30 – Povina, 31 – Kysucké Nové Mesto, 32 – Rudina, 33 – Rudinka, 34 – Snežnica, 35 – Radolá, 36 – Lopušné Pažite, 37 – Dolný Vadičov, 38 – Horný Vadičov)

PodĎakovanie

Tento príspevok vznikol s podporou grantového projektu VEGA 2/0051/17 „Hodnotenie kultúrnych ekosystémových služieb krajiny na báze krajinnoekologických výskumov pre ekologické modely rozvoja cestovného ruchu“.

Literatúra

ANDĚL, J., BALEJ, M., SUCHEVIČ, S., 2008: Hodnocení rekreačního potenciálu krajiny, In: Komplexní geografický výzkum kulturní krajiny, II. díl, KG PrF UJEP v Ústí nad Labem, Ing. Tomáš Mikulenk, Ústí nad Labem, 113 – 125.

BARTKOWSKI, T., 1977: Wypisy do geografii turystycznej. Skrypty 111, AWF: Poznań.

BÍNA, J., 2002: Hodnocení potenciálu cestovního ruchu v obcích České republiky. Urbanismus a územní rozvoj 5, 1, 2 – 11.

BUTLER, R., HALL, M. C., JENKINS, J., (EDS.) 1997: Tourism and Recreation in Rural Areas. John Wiley & Sons Ltd.: Chichester, 261 pp.

GAJDOŠ, A., TRNKOVÁ, M., 2016: Potenciál krajiny a jeho využitie v regionálnom rozvoji na príklade zmien krajinnej štruktúry. Geografické informácie 20, 2, 82 – 95.

GREGOROVÁ, B., KOREC, P., 2017: Cestovný ruch ako významná súčasť rozvojového potenciálu regiónu Východné Slovensko. Acta Geographica Universitatis Comenianae (Bratislava), 16, 2, 183 – 200.

KASPAR, C., 1995: Základy cestovného ruchu. Ekonomická fakulta UMB, Banská Bystrica: Trian, 142 pp.

KLAPKA, P., NOVÁKOVÁ, E., FRANTÁL, B. 2008: Metodické přístupy k hodnocení potenciálu cestovního ruchu území. Miscellanea Geographica 14, 65 – 70.

KOPŠO, E., 1992: Geografia cestovného ruchu. SPN, Bratislava, 327 pp.

MARIOT, P., 1983: Geografia cestovného ruchu. Veda: Bratislava, 248 pp.

MAZÚR, E., LUKNIŠ, M., 1986: Geomorfologické členenie SSR a ČSSR. Časť SSR. 1:50 000. Slovenská kartografia, Bratislava.

MICHNIAK, D., 2010: Vplyv dostupnosti na rozvoj cestovného ruchu vo vybraných regiónoch na Slovensku. Geographia Cassoviensis IV. 1, 114 – 117.

MIŠÚNOVÁ-ŠULAVÍKOVÁ, E., 2002: Kultúrno-historické atraktivity cestovného ruchu. In: Atlas krajiny Slovenskej republiky, Banská Bystrica: SAŽP, Bratislava: Ministerstvo životného prostredia SR, p. 181.

MOLITORIS, Ľ., PAVLÍČKOVÁ, K., 2013: Potenciál rozvoja rekreácie – prípadová štúdia v mikroregióne Veľká Javorina – Bradlo. Acta Environmentalica Universitatis Comenianae (Bratislava), 21, 2, 36 – 47.

NOVÁKOVÁ, E., FRANTÁL, B., 2007: Přírodní potenciál cestovního ruchu Vranovska a Podyjí. In: Klímová, V. ed. Sborník příspěvku z X. mezinárodního kolokvia o regionálních vdách. ESF MU a Stredoeurópska vysoká škola, Brno, 356 – 362.

NOVOTNÁ, M., 2007: Methodology of the evaluation of the geographic potential for tourism in the Plzeň region. Moravian Geographical Reports, 15, 2, 32 – 39.

OTRUBOVÁ, E., 2003: Humánna geografia, geografia zahraničného obchodu, geografia cestovného ruchu. UPJŠ Košice, 106 pp.

PAWLUSINSKI, R., PIZIAK, B., 2009: Tourism potential and possibilities of its exploitation in the Subcarpathian (Podkarpackie) voivedeship. AFSHN UP, Prírodné vedy, Folia Geographica, 49, 14, 223 – 237.

ROSIČ, M., KLAMÁR, R., 2009: The potential of tourism in the Prešov county regions. AFSHN UP, Prírodné vedy, Folia Geographica, 49, 14, 249 – 270.

VANÍČEK, M., 2001: Rekreačia a turizmus v súčinnosti s územným rozvojom Slovenska. Životné prostredie 35(5): 243 – 247.

VEEL, A. J., 2011: Research Methods for leisure & tourism, A practical Guide, Fourth edition, ed. Pearson Education Ltd., Harlow, 523 pp.

WARSZYŃSKA, J., 1979: Ocena atrakcyjności srodowiska geograficznego dla potrzeb turystyki i rekreacji na różnych poziomach i etapach planowania. Skrypty 116, AWF:Poznań.

www.biomonitoring.sk

www.sopsr.sk

www.sopsr.sk/natura